

Annelerin Ergenlik Dönemindeki Kızlarıyla Cinsel
Gelişim ve Sağlıkları Hakkındaki İletişiminin
İncelenmesi: Nitel Bir Araştırma

Examining Mothers' Communication with Their Adolescent Daughters about
Sexual Development and Health: A Qualitative Research

Özet

Anneler, kızları için önemli bir bilgi kaynağıdır. Kaliteli anne-kız iletişimi, olumlu cinsel sağlık sonuçlarıyla ilişkilendirilmiştir. Bu nedenle yapılan araştırmada anneler ve kızları arasındaki cinsel gelişim ve sağlık hakkındaki iletişimin içeriğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel bir araştırmadır ve çalışma grubunda 20 anne bulunmaktadır. Araştırmada görüşme tekniği kullanılmış, yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile bulgular elde edilmiştir. Araştırma sonucuna göre annelerin neredeyse tamamının kızlarıyla cinsel gelişimleri hakkında konuştuğu görülmüştür. Menstrüasyon dönemi, ped kullanımı, genital bölge temizliği ve kişisel hijyen konuları en sık konuşulan konular olmuştur. Ayrıca cinsel istismardan korunmadan da sıklıkla bahsedilmiştir. Annelerin ne anlatacaklarını, nasıl anlatacaklarını bilemedikleri ve utandıkları için cinsel gelişim hakkında konuşmaktan rahatsız oldukları ve kaçındıkları da belirlenmiştir. Bilgi kaynağı olarak da çoğunlukla internetin tercih edildiği görülmüştür.

Abstract

Mothers are an important source of information for their daughters. Quality mother-daughter communication has been associated with positive sexual health outcomes. Therefore, the aim of the study was to examine the content of communication between mothers and their daughters about sexual development and health. The research is a qualitative research and there are 20 mothers in the study group. Interview technique was used in the research and findings were obtained with semi-structured interview questions. According to the results of the research, it was seen that almost all mothers talked to their daughters about their sexual development. Menstruation period, pad usage, genital area cleaning and personal hygiene were the most frequently discussed topics. Protection from sexual abuse was also frequently mentioned. It has also been determined that mothers are uncomfortable and avoid talking about sexual development because they do not know what to say or how to explain it, and because they are embarrassed. It has been observed that the internet is mostly preferred as a source of information.

Giriş

Cinsel gelişim, doğum öncesinden başlayan ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir (Abrams vd., 2022). Cinsel gelişim ve sağlık hakkında ebeveyn-ergen arasında kurulan iletişim, sağlıklı ergen cinsel davranışlarının teşvik edilebilmesi açısından önemlidir. Araştırmalar, ebeveyn-ergen arasındaki iletişimin ergenlerin sağlıklı cinsel gelişimlerinin yanı sıra sağlıklı cinsel davranışlarının desteklenmesine katkısı olduğunu göstermiştir (Abedini, Tabibi, Ziaee & Kheibari, 2016; Ebeoğlu & Karacan, 2019). Cinsel eğitimin olumlu etkilerinin eğitimi veren kişiye ve eğitimin içeriğine göre farklılık gösterdiği de vurgulanmaktadır (Ebeoğlu & Karacan, 2017).

Önemsemekle birlikte utanma, bilgi eksikliği, konuşmanın gidişatı konusunda endişelenme, nasıl anlatacağını bilememe, geleneksel sebepler (dini ve tabu gibi), ergenlerin konuyla ilgili

Alev Üstündağ

Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Ankara, Türkiye,
alev.ustundag@sbu.edu.tr,
Orcid No: <https://orcid.org/0000-0001-5832-6810>

Article Type / Makale Türü

Research Article / Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler

Cinsel Eğitim, Cinsel Sağlık, Anne-Kız İletişimi,
Cinsel İletişim, Ergenlikte Cinsel Gelişim.

Keywords

Sexual Education, Sexual Health, Mother-Daughter Communication, Sexual Communication, Sexual Development in Adolescence.

JEL Codes: I10

**Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı /
Research and Publication Ethics**

Çalışmanın araştırma kısmı Sağlık Bilimleri
Üniversitesi Hamidiye Bilimsel Araştırmalar
Etik Kurulu'nun 11.06.20221 tarih ve 2021/20
sayılı Kararı ile alınan izin doğrultusunda
gerçekleştirilmiştir.

Submitted: 07 / 11 / 2023

Accepted: 07 / 12 / 2023

merakını artabileceği ihtimali ve ergenlerin ebeveynlerinin cinsel davranışları teşvik ediyor gibi algılamaları sebeplerinden dolayı ebeveynler ergen çocuklarıyla cinsel gelişim ve cinsel sağlık konularında konuşmaktan kaçınmaktadır (Vanderberg vd., 2016). Ancak Dutra, Miller ve Forehand (1999) yaptıkları araştırmada annelerin ergen kızlarıyla cinsel gelişimleri ve değişimleri hakkında daha fazla iletişim kurduğunu ve kurdukları bu iletişimin ergen kızlarının riskli cinsel davranış olasılığını azalttığını belirlemişlerdir. Ancak annelerin yanı sıra ergenlerin de cinsel gelişimleri ve sağlıkları hakkında konuşmaya istekli olması önemlidir. Yani, ergenlerin konuşmak istememesi, sorulara cevap vermemeleri veya olumsuz cevap/tepki vermeleri (örneğin dinlememe, sessiz kalma, utanma, küçümseme gibi) de annelerin konuşmaktan vazgeçmesine neden olabileceği gibi anne-ergen cinsel iletişimini olumsuz etkileyebilir (Flores & Barroso, 2017; Grossman vd., 2018).

Ergenlik döneminde hem cinsel merak hem de risk alma davranışı oldukça artmaktadır (Attila vd., 2022). Ortaya çıkan bu cinsel merakı giderecek gerekli bilgiye uygun kaynaklardan ulaşmaları sağlanmazsa ergenler bu bilgileri elde etmek amacıyla çeşitli kaynaklara yönelebilmektedir (Öztürk & Siyez, 2015). Bu kaynaklar ergenlerin yanlış inanç ve tutum geliştirmelerine sebep olabileceği gibi bu yanlış bilgileri yaşam boyu doğru kabul edebilme ihtimalleri de büyüktür (Anıkputa & Horner, 2021). Bu nedenle ergenlik döneminde cinsel gelişim ve sağlık hakkındaki iletişimin ciddi bir şekilde ele alınması ve değerlendirilmesi gerekmektedir (Tuğut & Gölbaşı, 2019). Ayrıca araştırmalar ergenlerde cinsel risk alma davranışının azaltılması açısından cinsel gelişim ve sağlık hakkındaki iletişimin etkili olduğunu göstermiştir (Garzón-Orjuela vd., 2021). Bu nedenle yapılan bu araştırmada annelerin 12-15 yaş arasında bulunan kızlarıyla cinsel gelişim ve sağlıkları hakkında kurdukları iletişimin içeriğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çünkü ülkemizde bu konu hakkında yapılan araştırmalar çoğunlukla ergenlik öncesi dönemi kapsamakta (Ceylan & Çetin, 2015; Erkoç, Şişman & Yalçın, 2023; İşler & Gürşimşek, 2018) ergenlik dönemini kapsayan herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Ergenlik cinsel gelişim açısından oldukça önemli bir dönemdir. Bu dönem sonunda ergenlerin cinsel olgunluğa ulaşmaları beklenen gelişimsel görevleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle ergenlere yapılan bilgilendirme çalışmalarının onların gelişimini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Ancak mevcut durumda cinsel gelişim ve sağlıkları hakkında ne tür iletişim kurulduğu, hangi konulara değinildiği ve iletişim sürecinde yaşanan zorlukları ortaya koyan bir araştırmanın olmaması, bu araştırmanın tasarlanma nedenleri arasında bulunmaktadır.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, nitel araştırma olarak tasarlanmış, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir (Neuman, 2012).

1.2. Çalışma Grubu

Çalışma Ankara İlinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunda 20 anne bulunmaktadır. Çalışma grubunun belirlenebilmesi için olasılıklı olmayan amaçlı örneklem seçimi yönteminden yararlanılmıştır (Neuman, 2012). Bu bağlamda araştırma kapsamında 12-15 yaş arasında kız çocuğu bulunan ve gönüllü olan annelerin katılımı sağlanmıştır. Çalışma grubunda bulunan annelere ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Genel Özellikleri

Çalışma Grubu	Anne
Eğitim düzeyi	n
Yüksek lisans/doktora	2
Üniversite	2
Lise	16
Meslek	n
Öğretmen	1
Emlakçı	1
Muhtar	1
Memur	12
Kasiyer	1
Ebe	1

Çalışmıyor	3
Çocuk Sayısı	n
1	10
2	10
Çocuklarının Yaşı	n
9	1
10	2
12	3
13	5
14	2
15	10

1.3. Verilerin Toplanması

Araştırma görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiş, görüşme tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin kullanımı tercih edilmiştir. Bu nedenle verilerin toplanması için yarı-yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formunda bulunan 13 soru ile anneler ve kızları arasındaki cinsel gelişim ve sağlık hakkındaki iletişimin içeriği belirlenmeye çalışılmıştır.

Anneler ile yapılan görüşmeler 20-30 Haziran 2021 haftası içerisinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılmadan önce annelerin sözlü onayı alınmıştır. Görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilmiş ve annelerden izin alınarak ses kaydına alınmıştır. Her bir görüşme yaklaşık 30-45 dakika arası sürmüştür.

1.4. Verilerin Analizi

Nitel olarak gerçekleştirilen bu araştırmadan elde edilen verilerin mümkün olduğunca özgün halleri korunmaya çalışılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi ile önce temalar ve daha sonra alt temalar belirlenmiş, annelerin yanıtları bu alt temalar bağlamında kodlanmıştır (Neuman, 2012; Miles & Huberman, 1994).

1.5. Araştırma Etiği

Araştırma etik kurallara uygun şekilde gerçekleştirilmiştir. Araştırma için Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 11.06.2021 tarihli ve 21/456 sayılı karar numarası ile Etik Kurul Onayı alınmıştır.

2. Bulgular

2.1. Annelerin kendi cinsel gelişim ve sağlıkları ile ilgili iletişim durumları

Araştırmanın temel amacı annelerin 12-15 yaş arasında bulunan kızlarıyla kurdukları cinsel gelişim ve sağlık hakkındaki iletişimin içeriğinin incelenmesidir. Görüşme sırasında demografik bilgiler alındıktan sonra annelerden kendi ergenlik dönemlerini düşünmeleri istenmiş ve araştırmanın ilk sorusu sorulmuştur: "Sizinle ergenlik döneminizde cinsel gelişiminiz ve sağlığınız hakkında konuşan biri oldu mu? A) Eğer olduysa bu kimdi? B) Eğer olmadıysa ilk konuşmanız kaç yaşınızda ve kiminle olmuştu?" Annelerden sadece biri ergenlik döneminde öğretmeni tarafından bilgilendirildiğini ifade etmiştir. Daha büyük yaşlarda bilgilendirildiğini ifade eden diğer annelerin çoğunun yanıtı arkadaş, en yakın kız arkadaş ve medya şeklinde olmuştur. Tablo 2'de annelerin soruya verdikleri yanıtlar daha ayrıntılı ifade edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 2. Annelerin Kendi Ergenlik Dönemlerinde Aldıkları Farkındalık Eğitiminin Özellikleri

Anneler	Ergenlik döneminde cinsel gelişimleriyle ilgili eğitim ve/ya bilgilendirme alma durumu	Eğitim ve/ya bilgilendirmeyi kimden/nereden aldığı	İlk eğitim ve/ya bilgilendirme yaşı	Eğitim ve/veya bilgilendirmeyi kimden/nereden aldığı (ergenlik sonrası için)
A1	Hayır		20 üstü	Arkadaş
A2	Evet	Öğretmen	14	
A3	Hayır		Hatırlamıyor	En yakın kız arkadaş
A4	Hayır		Evlenmeden önce	En yakın kız arkadaş

A5	Hayır		Nişanlandığında	Arkadaş
A6	Hayır		Lise bitmişti	En yakın kız arkadaş
A7	Hayır		Hatırlamıyor	Televizyon/medya
A8	Hayır		Hiç eğitim almamış	
A9	Hayır		Hiç eğitim almamış	
A10	Hayır		Evlenmeden önce	En yakın kız arkadaş
A11	Hayır		20 üstü	Arkadaş
A12	Hayır		Hatırlamıyor	Televizyon/medya
A13	Hayır		20 üstü	En yakın kız arkadaş
A14	Hayır		20 üstü	Kuzen
A15	Hayır		20 üstü	Televizyon/medya
A16	Hayır		20 üstü	Televizyon/medya
A17	Hayır		Evlenmeden önce	En yakın kız arkadaş
A18	Hayır		Hatırlamıyor	Arkadaş
A19	Hayır		Hiç eğitim almamış	
A20	Hayır		Evlenmeden önce	Arkadaş

Annelerin sorulara verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A2: "Evet, ben hatırlıyorum. 14 yaşındaydım. O zamanlar ortaokuldaydık. Öğretmenimiz sınıftaki tüm erkekleri bahçeye çıkarmıştı. Sadece kızlar kalmıştık. O zaman adet görme, ped değiştirme, tüylerin alınması ve banyo yapma gibi şeylerden bahsetmişti"

A4: "Evlenmeden önce ilk kez bu konu konuşuldu. Annemden utanırdım. Evlenme olunca korktum biraz. Çok yakın kız arkadaşım yeni evlenmişti. Onunla konuştum nasıl bir şey diye. Tam cinsel gelişime giriyor mu bu bilemedim. Daha çok evlilik öncesi gibiydi"

A15: "Ben televizyonda bir şey izlediğimi hatırlıyorum ama program mıydı, dizi miydi onu hatırlamıyorum. Birisi anlatıyordu onu dinledim bitene kadar. Öyle oldu bilgim biraz"

3.2. Annelerin kızlarıyla cinsel gelişim ve sağlıkları ile ilgili iletişim kurma durumları

Öncelikli olarak annelerin ergen kızlarıyla cinsel gelişim ve sağlıkları ile ilgili iletişim kurup kurmadıkları sorulmuştur. Annelerin on sekizi konuştuklarını ifade etmiştir. Henüz konuşmadığını söyleyen annelere nedeni sorulmuş, anneler de konudan çok rahatsız olduklarını ifade etmiştir.

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A2: "Yok ben bir şey anlatmadım. Niyetlendim ama rahatsız oldum ne bileyim. Utandım galiba"

A5: "Kıllanma başladığı zaman anlattım her şeyi. Korksun da istemedim ama biraz fazla anlatmışım mı galiba emin olamadım hiç."

A13: "Adet görmeye başladığı zaman konuştum"

Annelere kızlarıyla cinsel gelişim ve sağlıkları ile ilgili konuşurken kendilerini ne kadar rahat hissettikleri sorulmuş ve annelerin çoğunluğu rahat hissetmediklerini ifade etmiştir. Annelerin soruya verdikleri yanıtlar Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3. Annelerin Cinsel Gelişim Hakkında Konuşurken Kendilerini Rahat Hissetme Durumları

Düşünceler	Anne
Çok az rahattım	16
Rahattım	4

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A8: "Hiç rahat değildim. Çok çok az rahattım. Çok gerildim denebilir hatta"

A12: "Çok az rahat diyebilirim. Konu çok rahatsız edici benim için. Çok zor anlatması o yüzden rahat değildim"

A18: "Ben rahattım. Bu normal bir şey, o yüzden bende normal karşılıyorum. Her şeyi anne babadan öğreniyor çocuklar. Tabii ki ben ona en doğusunu anlatacağım. Yoksa internetten saçma sapan şeyler öğrenebilir"

Annelere kızlarıyla yaptıkları konuşma sırasında rahatsız eden herhangi bir durumla karşılaşmış ve rahatsız eden durumların neler olduğu sorulmuştur. Altı anne konuşurken rahatsız edici herhangi bir durumla karşılaşmadığını ifade ederken on dört anne; ne anlatacaklarını ve nasıl anlatacaklarını bilemediklerinden, utandıklarından, konuşurken rahatsız hissettiklerinden, ayıp olduğunu düşündüklerinden, yanlış bilgi vermek istemediklerinden ve kızlarının ilgisini cinselliğe çekmek istemediklerinden dolayı rahatsız olduklarını ifade etmiştir. Annelerin soruya verdikleri yanıtlar Tablo 4'te sunulmuştur:

Tablo 4. Konuşma Sırasında Rahatsız Eden Durumlar

Anneler	Yaptığınız konuşma sırasında sizi rahatsız eden durumlar oldu mu?	Genel olarak değerlendirdiğinizde hangi durumlar sizi rahatsız etti?
A1	Evet	Ne anlatacağımı bilemedim
A2	Evet	Ne anlatacağımı bilemedim Nasıl anlatacağımı bilemedim Utandım Rahatsız hissettim Yanlış bilgi vermek istemedim İlgisini cinselliğe çekmek istemedim
A3	Hayır	Nasıl anlatacağımı bilemedim
A4	Evet	Ne anlatacağımı bilemedim Nasıl anlatacağımı bilemedim Utandım Rahatsız hissettim Ayıp olduğunu düşündüm Yanlış bilgi vermek istemedim İlgisini cinselliğe çekmek istemedim
A5	Hayır	Nasıl anlatacağımı bilemedim
A6	Evet	Ne anlatacağımı bilemedim
A7	Evet	Rahatsız hissettim
A8	Evet	Ayıp olduğunu düşündüm
A9	Hayır	Utandım
A10	Evet	Nasıl anlatacağımı bilemedim
A11	Hayır	Ne anlatacağımı bilemedim
A12	Evet	Ne anlatacağımı bilemedim Nasıl anlatacağımı bilemedim Utandım Rahatsız hissettim Yanlış bilgi vermek istemedim İlgisini cinselliğe çekmek istemedim
A13	Evet	Ne kadar anlatacağımı bilemedim
A14	Evet	Nasıl anlatacağımı bilemedim
A15	Hayır	Utandım
A16	Evet	Utandım Rahatsız hissettim Ayıp olduğunu düşündüm
A17	Hayır	Ne kadar anlatacağımı bilemedim
A18	Evet	Nasıl anlatacağımı bilemedim
A19	Evet	Utandım Rahatsız hissettim Ayıp olduğunu düşündüm
A20	Evet	Utandım

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A15: "Konu zaten bıçak sırtı. Ne söylesem nerede dursam ne biliyor ne bilmesi gerekiyor off çok zor"

A18: "Karşıdaki kızın ama konuşmak utandırıyor"

A19: "Ayıp aslında. Yüz göz olacağız siye tedirgin oldum"

Annelere kızlarıyla cinsel gelişim ve sağlıkları ile ilgili konuşurken hangi konulardan bahsettikleri sorulmuştur. Annelerin çoğunlukla menstrüasyon dönemi, ped kullanımı, kişisel hijyen ve genital organ hijyeni gibi konular hakkında konuştukları görülmüştür. Ayrıca cinsel

istismardan korunma ve mahremiyet eğitimi kapsamında bulunan konuların da anne-kız iletişimi sırasında sıklıkla konuşulduğu belirlenmiştir. Annelerin verdikleri yanıtlar Tablo 5'te sunulmuştur:

Tablo 5. Cinsel Gelişim ve Sağlık Hakkında Eğitim Verilen Konu Başlıkları

Konular	Eğitim/konuşma sıklığı
Benlik saygısı ve özgüven geliştirme	Hiç konuşulmadı
Genital organların tıbbi isimleri	Hiç konuşulmadı
Özel bölgelere dokunmama (sadece kimler dokunabilir)	Sık konuşuldu
Menstrüasyon dönemi	Sık konuşuldu
Kişisel temizlik ve hijyen	Sık konuşuldu
Genital bölge temizliği	Sık konuşuldu
Cinsel istismardan korunma	Sık konuşuldu
Birisi özel bölgelerine dokunmaya çalıştığında oradan hemen uzaklaşma	Sık konuşuldu
Birinin özel bölgelerinin fotoğrafını çekmesinin uygun olmaması	Sık konuşuldu
Tanıdığı veya sevdiği birinin onu rahatsız edecek veya üzecek şekilde özel bölgelerine dokunduğunda ne yapması gerektiği	Birkaç kez konuşuldu
Kendini rahatsız eden bir durum olduğunda ya da istismar edildiğinde, bunu ebeveynlerine ya da güvendiği birine anlatabileceği	Birkaç kez konuşuldu
Cinsel yolla bulaşan hastalıklar	Hiç konuşulmadı
Cinsellikten uzak durma	Sık konuşuldu
Cinsel ilişki	Hiç konuşulmadı
Ped kullanımı	Sık konuşuldu
Mastürbasyon	Hiç konuşulmadı
Karşı cinsle yakın ilişkiler (flört)	Bir kez konuşuldu

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A2: "Evlilik öncesi cinselliği kabul edemeyiz. O yüzden çok sıkı uyarıyorum"

A5: "Kimse dokunmasın, Allah korusun başına bir şey gelmesin diye yıllardır tembihliyorum. Neler oluyor haberlerde görüyoruz. Herkes sapık"

A12: "Adet olunca pedini sık sık değiştirsin, ellerini yıkasın diye söylüyorum. Havalar sıcakken daha sık söylüyorum. Adet olurken banyo yapılmaz anlatıyorum"

A18: "Evet konuştuk bu konulardan birçoğunu. Kendini koruması önemli. Kız olduğu için adet olunca anlattım kaç gün sürecek, nasıl banyo yapacak, tüylerini zaten güzellik merkezinde aldırıyoruz. O yüzden biliyor bunları"

Ayrıca anne-kız iletişimi sırasında hiç konuşulmayan konular arasında cinsel yolla bulaşan hastalıklar, cinsel ilişki, mastürbasyon ve genital organların tıbbi isimleri bulunmaktadır. Karşı cinsle flört durumu da kızların uzak durmaları gereken hal olarak anneler tarafından genellikle ele alınmıştır. Annelerin çoğunluğu, yaşlarının çok küçük olduğunu düşündükleri için kızlarının erkek arkadaşı olmasını istememektedir. Yapılan bu konuşmaların da uyarı kapsamında yapıldığı belirlenmiştir.

Annelere kızlarıyla kurmak istedikleri iletişimin önünde engel olduğunu düşündükleri durumlar olup olmadığı sorulmuştur. Annelerin engel olduğunu düşündükleri durumlar yine benzer şekilde konudan rahatsız olmaları, utanmaları, bilgilerinin yetersiz olduğunu düşünmeleri, doğru bilgiye sahip olup olmadıklarından emin olmadıkları, kızlarının küçük olduğunu düşünmeleri olarak belirlenmiştir. Annelerin verdikleri yanıtlar Tablo 6'da sunulmuştur:

Tablo 6. Annelerin Cinsel İletişimin Önünde Engel Olduğunu Düşündükleri Durumlar

Anneler	Olası engel durumları
A1	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmaktan rahatsız olma
A2	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmaktan rahatsız olma Doğru cevaplara sahip olduğundan emin olamama Bilgi yetersizliği
A3	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmak için çok küçük/genç olduğunu düşünme
A4	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmaktan rahatsız olma Doğru cevaplara sahip olduğundan emin olamama Bilgi yetersizliği Kızının bu konu hakkında konuşmak istemediğini düşünme

	Bu konuları konuşmanın cinsel olarak aktif olmasının sorun olmadığını düşünmesini sağlaması
A5	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmak için çok küçük/genç olduğunu düşünme
A6	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmaktan rahatsız olma
A7	Utanma
A8	Utanma
A9	Utanma
A10	Doğru cevaplara sahip olduğundan emin olamama
A11	Bilgi yetersizliği
A12	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmaktan rahatsız olma
A13	Bilgi yetersizliği
A14	Doğru cevaplara sahip olduğundan emin olamama
A15	Utanma
A16	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmaktan rahatsız olma
A17	Bilgi yetersizliği
A18	Doğru cevaplara sahip olduğundan emin olamama
A19	Cinsel gelişim ve değişim hakkında konuşmaktan rahatsız olma
A20	Utanma

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A1: "Bu konu hakkında konuşmak rahatsız edici zaten başlı başına"

A4: "Kızımın merak ettiğini çok sanmıyorum yani hiçbir şey sormadı ki konuşurken. O yüzden bende çok fazla bir şey anlatmadan bir an önce konu kapansın istedim. Zaten anlatmak merak ettirir. O yüzden sorsaydı söylerdim ama ne söylenir bu yaşta şimdiki çocuklar her şeyi zaten öğreniyor bilgisayardan"

A7: "Ben utanıyorum"

A10: "Yani işin doğrusu ne ondan emin değilim. Ne bilmeleri gerekir ki kafam karışık. Her şeyde anlatılmaz ki"

Annelere cinsel gelişim ve sağlıkları ile ilgili kızlarıyla konuştuklarında ya da konuşmadan önce yararlandıkları kaynaklar olup olmadığı sorulmuştur. Annelerin yararlandıkları kaynağın çoğunlukla internet olduğu görülmüştür. İnternet çok genel bir kaynak olarak ifade edilebilir. İnternette yer alan bilgilerin doğruluk oranlarının değerlendirilmesi oldukça zordur çünkü internette konu ile ilgili milyonlarca bilgiye ulaşılabilir. Annelerin dijital okuryazarlık düzeyleri bilinmediği için doğru internet kaynaklarına erişim durumları ile ilgili değerlendirme yapılamamıştır. Ancak kitaplardan ya da sağlık personelinin yararlanmayı düşünmemiş olmaları da bir diğer önemli bulgu kapsamında değerlendirilebilir.

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A1: "İnternette her şey var"

A3: "Kendi bilgilerim yetiyor"

A8: "İnternete yazınca bulunuyor"

A17: "Bilmem, kendi bilgilerimle anlattım"

Annelere kızlarına cinsel gelişim ve sağlıkları ile ilgili yeterli ve doğru bilgi verebileceğinizden ne kadar emin oldukları sorulmuştur. Annelerin yedisi kızlarına cinsel gelişimi hakkında yeterli ve doğru bilgi verebileceğinden emin olduklarını ifade ederken beşi oldukça emin olduğunu ifade etmiştir. Yedi anne ise hiç emin olmadığını belirtmiştir. Önceki bulgular annelerin bilgi yetersizliklerinin bulunduğunu düşündüklerini ve bu konuda doğru bilgiye sahip olup olmadıkları konusunda kararsızlık yaşadıklarını göstermektedir. Aynı annelerin yine emin olamamaları bulgular arasındaki tutarlılığı göstermektedir.

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A10: "Yok hiç emin değilim. Doğru söylerim de her şeyi söyleyemem. Cevap vermesem galiba"

A16: "Eminim dersem yalan olur. Yani sıkıntılı. Yeterli mi bilemedim ama yalan söylemedim"

A17: "Bildiğim ve gerekli gördüğüm kadarını konuştum. Oldukça eminim kendimden"

A19: "Eminim"

Annelere ergenlerde cinsel gelişim ve sağlık konusunda eğitim aldıktan sonra kızlarına yeterli ve doğru bilgi verebileceğinizden ne kadar emin oldukları sorulmuştur. Anneler konu hakkında bilgi ve eğitim alsalar dahi mevcut durumun değişmeyeceğini düşünmektedir. Bu nedenle bu

durumun eğitim ve bilgilendirme ile ilgili değil de konu ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Cinsel gelişim ve cinsel sağlığın anneler için rahatsız edici bir konu olduğu elde edilen diğer bulgularda görülmektedir.

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A4: "Bilgi almak iyi ama yine de hiç emin hissetmedim"

A9: "Bilgi alsam neyi ne kadar anlatacağımı bilsem çok daha emin olurum"

A12: "Çok iyi olurdu. Çok ihtiyacım var aslında. Bilince daha rahat anlatır emin olur insan konuştuğundan"

Annelere ergen cinsel gelişimi, sağlığı ve eğitimiyle ilgili bilgilere yeterince erişimleri olup olmadığı sorulmuştur. Annelerin çoğu kaynaklara erişim konusunda sorun yaşadığını ifade etmiştir.

Annelerin soruya verdikleri yanıtlardan örnekler aşağıda sunulmuştur:

A5: "Tabii ki hayır. Hiçbir şey yok ki"

A7: "Hayır. Okullar neden anlatmıyor. Bence bu onların görevi aynı zamanda"

A13: "Sağlıklı kaynak yok desem yeridir"

A16: "Ben ulaşamadım. Bakmadım da"

A20: "İstediğim şeyleri internetten kolayca buluyorum. İnternette her şey var bence. Var yani"

Sonuç ve Değerlendirme

Çalışmada anneler ve ergen kızları arasındaki cinsel gelişim ve sağlıkları hakkındaki iletişimin incelenmesi amaçlanmıştır. Yapılan değerlendirmede annelerin kendi ergenlik dönemlerinde cinsel gelişim kapsamında eğitim almadıkları, eğitim kapsamında yapılan ilk bilgilendirmenin arkadaşları ve çok yakın kız arkadaşları tarafından evlilik öncesi bilgilendirme olduğu belirlenmiştir. Annelerin cinsel gelişim ile ilgili kızlarıyla konuşma konusunda rahatsız olmaları, utanmaları ve ne anlatacaklarını bilmemelerinin temelinde bu durumun olabileceği düşünülmektedir. Çünkü kendilerinin ilk cinsel iletişimi evlilik öncesi eğitim olunca cinsel gelişim hakkında kızlarıyla yapacakları konuşma sırasında da bu konudan bahsedebileceklerini düşünmeleri yani cinsel gelişim eğitiminin cinsel ilişkiyi çağrıştırmış olabileceği düşünülmektedir. Cinsel gelişimin ülkemizde cinsel ilişki ile karıştırılması yeni rastlanılan bir konu değildir. Yapılan farklı çalışmalarda da ebeveynlerin cinsel gelişim ile cinsel ilişkiyi karıştırdıkları belirlenmiştir. İşler ve Gürşimşek (2018) araştırmalarında ebeveynlerin cinsel gelişim dendiğinde cinsel ilişki olarak düşünüp yorumladıklarını belirlemişlerdir. Yani cinsel gelişimin cinsel ilişki ile karıştırılması söz konusudur. Ergenlik, cinselliğin önemli gelişmelerinin gerçekleştiği bir geçiş aşamasıdır. Ergenlik dönemi birincil ve ikincil cinsiyet organlarının belirginleştiği, kızların cinsel olgunluğa ulaştığı dönemdir (Kar, Choudhury & Singh, 2016). Bu nedenle annelerin kızlarıyla yaptıkları konuşmalarda cinsel istismardan korunma konularına sıklıkla yer vermelerinde bu durumun etkili olduğu düşünülmektedir. Araştırma sonucunda cinsellikten uzak durma sıklıkla konuşulan bir diğer konu olarak belirlenmiştir. De Graaf ve arkadaşlarına göre (2011) 10-15 yaş arası ergenlerin ilk flört ilişkilerini ve cinsel deneyimlerini yaşadıkları dönemdir. Bu nedenle ergenler neyi sevip neyi sevmediklerini, cinsel deneyimleri karşılıklı olarak nasıl değerlendireceklerini ve cinsel ilişkinin olumsuz sonuçlarını nasıl önleyeceklerini öğrenmek zorundadır. Kültürel ve dini değerlerimizde evlilik öncesi cinsel ilişki uygun karşılanmadığı için annelerin kızlarını yetiştirirken bu konuda hassas olmaları ve koruyucu tutum sergilemeleri doğal bir durum olarak kabul edilmektedir. Annelerin buradaki temel düşüncelerinin kızlarını olası olumsuz durum ve koşullardan koruyabilmek olduğu ifade edilebilir. Ayrıca cinsel gelişim; benlik saygısı, kişilik ve kimliğin gelişimi açısından oldukça önemlidir. Ergen cinsel sağlığı, ergenin kendisine ve her iki cinsiyetten diğer insanlara saygı duymasına dayanmaktadır (Artan, 2017). Annelerin hiçbirinin benlik saygısı ve özgüven geliştirme konularında kızlarıyla konuşmamış olmasının telafi edilmesi gereken önemli bir eksiklik olduğu düşünülmektedir.

Çalışma grubunda bulunan annelerin büyük çoğunluğu kızlarıyla cinsel gelişim ve sağlık hakkında iletişim kurmuştur. İletişimin niteliği konusunda yeterliliğin söz konusu olmadığı, yapılan konuşmaların kapsamlı olmadığı, annelerin kendilerini rahat hissetmedikleri ve utandıkları

belirlenmiştir. Holman ve Koenig Kellas (2018) anneler ile yapılan konuşmaların ergenlerin cinsellikle ilgili düşünceleri ve tutumları üzerinde etkileri olduğunu ileri sürmektedir. Pariera ve Brody (2018) ergen-ebeveyn arasında kurulan cinsel iletişimde ebeveynlerin cinsel gelişimle ilgili konular hakkında bilgi sahibi olduklarını, rahat olduklarını ve bu bilgileri müdahaleci veya utanç verici olmayan bir şekilde paylaşma konusunda açık ve yetenekli olduklarını gösterebilen becerilerinin önemini vurgulamaktadır. Annelerin kendilerini rahatsız hissetmeleri kızlarının da rahatsız hissetmelerine sebep olabilir. Kızların konunun konuşulmaması ya da soru sorulmaması gerektiği düşüncesine sahip olmalarına bile neden olabilir. Annelerin bilgilendirme yapılsa dahi kendilerini yeterli ve rahat hissetmeyeceklerini düşünmeleri sonucu da bu düşünceleri destekler niteliktedir. Annelerin “cinsel” kelimesine karşı bir önyargıları olduğu ve konunun içeriği her ne olursa olsun kaygılanmalarına sebep olduğu elde edilen bulgular doğrultusunda ifade edilebilir. Yapılacak bilgilendirme çalışması ile annelere ergenlik döneminin cinsel gelişim özelliklerinin açıklanması, yaşlara ve cinsiyetlere göre çocuklarına vermeleri gereken bilgi ve içeriği hakkında eğitim verilmesi, anne-ergen iletişim becerileri konusunda farkındalık kazandırılmasının kaygılarını azaltabileceği düşünülmektedir. Bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları sonucunda aynı zamanda her iki tarafın rahatsızlığı da azaltılabilir. Çünkü yapılan araştırma sonuçları eğitimin ve bilgilendirmenin ebeveynlerin tutumları üzerinde olumlu etkileri olduğunu göstermektedir (Byers & Sears, 2012; Pariera & Brody, 2018; Foster vd., 2011). Cinsel gelişim hakkında bilgilendirmenin yanı sıra ebeveyn-ergen cinsel iletişimini geliştirmeye yönelik müdahalelerin etkililiğine ilişkin incelemeler, bu müdahalelerin birçok ebeveynin ergenleriyle cinsel iletişimini artırdığını da göstermiştir (Ebeoğlu & Karacan, 2019;2017).

Cinsel gelişim bebek anne karnındayken başlamaktadır. Her yaş grubunu özelliğine göre çocuklara verilmesi gereken bilgiler birbirinden farklı olmakla birlikte ergenlik cinsel gelişim konusunda en fazla bilgilendirme yapılması gereken dönemi ifade etmektedir (Artan, 2017). Annelerin genellikle menstrüasyon olmalarının ardından kızlarıyla konuşmaya başladıkları belirlenmiştir. Bu durum aslında annelerin kaçınma eğiliminde olduklarını ve “zorunda” olana kadar beklediklerini düşündürmektedir. Çünkü menstrüasyon; ped kullanımı, menstrüasyon döngüsü, menstrüasyon sancısı- ağrısı ve kişisel hijyen gibi konular hakkında anneleri kızlarına bilgi vermeye zorlamaktadır. Beckett ve arkadaşları (2010) bu durumu ebeveynlerin genellikle çocuklarıyla cinsel gelişimleri hakkında çok geç konuştukları ve olumsuz durumları önleyici faydalar elde etmek için de çok geç kaldıkları şeklinde ifade etmektedir. Bu nedenle annelerin kızlarının cinsel gelişimi ve sağlığı ile ilgili konuşmalarının önündeki engelleri ve yönlendirmeleri anlamının, bu konuşmaların sıklığını ve kalitesini artırmaya yönelik müdahaleler geliştirilmesi için çok önemli olduğu düşünülmektedir. Çalışma sonucunda annelerin genelde ne anlatacaklarını, nasıl anlatacaklarını bilemedikleri ve utandıkları için konuşmaktan rahatsız oldukları görülmektedir. Bu durum başlangıç noktası olarak belirlenebilir. Beckett ve arkadaşlarına (2010) göre de cinsel eğitime başlamak için önemli nokta; ebeveynlerin çocuklarıyla nasıl ve neden konuşmaları gerektiğini anlamalarına yardımcı olmaktır. Malacane ve Beckmeyer (2016) cinsel gelişim ve sağlıkla ilgili iletişimde ebeveyn temelli dört tür engel tanımlamıştır: yetersiz cinsel gelişim bilgisi, ergenlerin konuşmaya hazır olmadığına inanmak, konuşmadan rahatsızlık hissetmek ve demografik faktörler. Annelerin yaşadıkları bilgi eksikliğinin kaygılarını arttırdığı ve kaçınma eğiliminde olmalarına sebep olduğu söylenebilir. Ayrıca literatür incelendiğinde elde edilen bulgularla benzer şekilde ebeveynlerin genellikle durumu uygun şekilde ele alamayacaklarından, çocuklarıyla çok erken veya çok geç konuşacaklarından veya çocuklarını yanlış bilgilendireceklerinden korktuklarını göstermektedir (Widman vd., 2014; Stone vd., 2013).

Annelerin bilgi kaynağı olarak çoğunlukla interneti kullandıkları ve bilgiye erişim konusunda zorluklar yaşadıkları belirlenmiştir. Alan uzmanları tarafından yüz yüze yapılacak farkındalık çalışmalarının çok daha etkili olabileceği düşünülmektedir. Yüz yüze eğitim çalışmaları; öncelikle annelerin gönüllü olması, eğitim için zaman ayırmaları ve düzenli katılmaları ve bu konuda eğitimli personel gerektirmektedir. Johnson (2012) yüz yüze eğitim çalışmalarının faydalı olmakla birlikte ebeveynlerin sürdürmemesi ve zaman ayarlama sorunlarının bulunması nedeniyle sınırlı erişime sahip olduğunu vurgulamaktadır. Eğitimlere katılma oranları artırıldığında ebeveynlerin

bilgilerinin arttığı, kaygılarının azaldığı ve ergen-ebeveyn cinsel iletişimin arttığı yapılan çalışma sonuçlarıyla ortaya koyulmuştur (Dinaj-Koci vd., 2015). İnternette doğru kaynaklar olmakla birlikte yanlış bilgiler de fazlaca bulunmaktadır (Üstündağ, 2020). Bu sadece anneler açısından değil, ergen kızlar açısından da riskli bir durumdur. Çünkü ergenlerin ilk bilgi kaynakları ebeveynleridir. Coleman'a (2011) göre ergenlerin cinsel gelişimde etkili olan pek çok sosyal faktör bulunmaktadır, ancak ilk dikkate alınması gereken faktör ailesidir. Bu nedenle eğer ebeveynleri yeterli ve doğru bilgiyi aktarmazlarsa ergenler bu ihtiyaçlarını arkadaşları ve medya aracılığıyla gidermeye çalışabilir. Ergenlerin cinsel konularda güvenilirliği kesin olmayan kaynaklardan bilgi almaları, yaşamlarını etkileyecek birçok olumsuz düşünceye sahip olma riskini beraberinde getirmektedir (Nair vd., 2012). Bilgi, destek ve gerekli kaynaklar sağlandığında ebeveynlere çocuklarıyla cinsel gelişimleri ve sağlıkları hakkında nasıl iletişim kuracakları öğretilir.

Yapılan araştırma sonucunda annelerin neredeyse tamamının ergen kızlarıyla cinsel gelişimleri ve sağlıkları hakkında konuştukları belirlenmiştir. Yapılan konuşmalar değerlendirildiğinde ise konuların menstrüasyon temeline dayandığı görülmüştür. Zaten anneler de kızlarıyla konuşmak için menstrüasyon yaşamalarını beklemiştir. Bu nedenle menstrüasyon dönemi, ped kullanımı, genital bölge temizliği ve kişisel hijyen konuları en sık konuşulan konular olmuştur. Ayrıca cinsel istismardan korunma da sıklıkla konuşulan konular arasında bulunmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bir diğer bulgu ebeveynlerin cinsel gelişim hakkında konuşmaktan kaçınmaları olarak belirlenmiştir. Anneler genelde ne anlatacaklarını, nasıl anlatacaklarını bilemedikleri ve utandıkları için konuşmaktan rahatsız olmaktadır. Annelerin kendilerine bilgi anlamında güvenmedikleri ve kaynak olarak da çoğunlukla interneti tercih etmeleri belirlenen bir diğer bulgu olmuştur.

Ergen cinsel gelişimi oldukça önemli bir konudur. Kızların cinsel gelişimleri hakkında bilgilendirilmesi ve farkındalıklarının artırılması gerekmektedir. Bilgi verilmemesi farklı kaynaklara yönelmelerine ve uygun olmayan/yanlış şeyleri öğrenerek cinsel mitler oluşturmalarına sebep olabilir. Bu nedenle kızların doğru ve yaşlarına uygun şekilde bilgilendirilmesi ve yanlış bilgilerin önüne geçilmesi gerekmektedir. Cinsel gelişim yaşam boyu etkilerini sürdürecektir. Bu nedenle eğitim için farklı olanakların bulunması gerekmektedir: aile, okul, sağlık kuruluşu gibi. Bütüncül ve ergen dostu yaklaşımın benimsenmesi kızların yaşamını olumlu yönde etkileyecektir. Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı başta olmak üzere ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarının bu konuyu destekleyici çalışmalarının olması ve sürdürmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yapılacak diğer araştırmalar kapsamında da kız ergenlerin bakış açısıyla cinsel gelişim süreçlerini değerlendiren farklı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca erkek ergenlerin de cinsel gelişimlerinin değerlendirildiği araştırmalar yapılarak nasıl bir bilgilendirme yapıldığı ortaya çıkarılabilir. Farklı bir çalışma olarak da baba-erkek çocuk cinsel iletişimini ortaya koyan çalışmalar hazırlanabilir.

Kaynakça

- Abedini, E., Tabibi, Z., Ziaee, P. ve Zarezade Kheibari, S. (2016). A qualitative study on mothers' experiences from sex education to female adolescents underlining cultural factors. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 18(4), 202-211. <http://eprints.mums.ac.ir/id/eprint/1925>
- Abrams, M., Chronos, A. ve Grđinic, M.M. (2022). Childhood abuse and sadomasochism: New insights. *Sexologies*, 31(3), 240-259. <https://doi.org/10.1016/j.sexol.2021.10.004>
- Anikputa, B.C. ve Horner, S.D. (2021). Internet use behavior among adolescents and young adults with chronic illnesses. *Journal of Pediatric Nursing*, 60, 260-266. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2021.07.024>
- Artan, İ. (2017). Cinsel gelişim ve eğitim. Doğum öncesinden ergenliğe çocuk gelişimi, Editör Nilgün Baysal Metin. Ankara: PEGEM Akademi.
- Attila, F.L., Akpadago, J., Agyei-Sarpong, K., Eshun, E., Inkoom, D. ve Asamoah-Gyawu, J. (2022). Adolescent Curiosity as A Predictor of Sexual Behaviours: Adolescent Curiosity/Sex Behaviour. *International Journal of Rehabilitation and Special Education (IJRSE)*, 2(2), 99-107. <https://doi.org/10.48165/ijrse.2022.2.2.5>

- Beckett, M.K., Elliott, M.N., Martino, S., Kanouse, D.E., Corona, R., Klein, D.J. ve Schuster, M.A. (2010). Timing of parent and child communication about sexuality relative to children's sexual behaviors. *Pediatrics*, 125, 34-42. <https://doi.org/10.1542/peds.2009-0806>
- Byers, E.S. ve Sears, H.A. (2012). Mothers who do and do not intend to discuss sexual health with their young adolescents. *Family Relations*, 61, 851-863. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2012.00740.x>
- Ceylan, Ç. ve Çetin, A. (2015). Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların cinsel eğitimine ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *H. Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(3), 41-59. <https://doi.org/10.21020/husbfd.288504>
- Coleman, J. C. (2011). *The nature of adolescence*. Routledge; Taylor & Francis Group
- De Graaf, H., Vanwesenbeeck, I., Woertman, L. ve Meeus W. (2011). Parenting and Adolescents' Sexual Development in Western Societies. *European Psychologist*, 16(1), 21-31.
- Dinaj-Koci, V., Deveaux, L., Wang, B., Lunn, S., Marshall, S., Li, X. ve Stanton, B. (2015). Adolescent sexual health education: Parents benefit too! *Health Education and Behavior*, 42, 648-653. <https://doi.org/10.1177/1090198114568309>
- Dutra, R., Miller, K. S. ve Forehand, R. (1999). The process and content of sexual communication with adolescents in two-parent families: Associations with sexual risk-taking behaviour. *AIDS and Behavior*, 3, 59-66.
- Ebeoğlu, M. ve Karacan, E. (2019). Cinsellikle ilgili konularda iletişim ile evlilik öncesi cinselliğe yönelik tutum: Üniversite sınıf düzeyinin ve cinsiyetin rolü. *Ege Eğitim Dergisi*, 20(1), 1-19.
- Ebeoğlu, M. ve Karacan, E. (2017). Aile İçinde Ağırlıklı Olarak Konuşulan Cinsel Konular Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması. *Nesne-Psikoloji Dergisi*, 5(9), 33-53.
- Erkoç, E., Şişman, S. ve Yalçın, H. (2023). Ebeveynlerin cinsel gelişim ve mahremiyet eğitimi konusundaki görüşleri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 545-560.
- Flores, D. ve Barroso, J. (2017). 21st century parent-child sex communication in the United States: A process review. *The Journal of Sex Research*, 54, 532-548. <https://doi.org/10.1080/00224499.2016.1267693>
- Foster, L.R., Byers, E.S. ve Sears, H. A. (2011). Middle school students' perceptions of the quality of the sexual health education received from their parents. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 20, 55-65.
- Garzón-Orjuela, N., Samacá-Samacá, D., Moreno-Chaparro, J., Ballesteros-Cabrera, M.D.P. ve Eslava-Schmalbach, J. (2021). Effectiveness of sex education interventions in adolescents: An overview. *Comprehensive Child and Adolescent Nursing*, 44(1), 15-48. <https://doi.org/10.1080/24694193.2020.1713251>
- Grossman, J. M., Jenkins, L. J. ve Richer, A.M. (2018). Parents' perspectives on family sexuality communication from middle school to high school. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15, 107. <https://doi.org/10.3390/ijerph15010107>
- Holman, A. ve Koenig Kellas, J. (2018). Say something instead of nothing: Adolescents' perceptions of memorable conversations about sex-related topics with their parents. *Communication Monographs*, 85, 357-379. <https://doi.org/10.1080/03637751.2018.1426870>
- İşler, S. ve Gürşimşek, A.I. (2018). 3-6 yaş çocuklarının cinsel eğitiminin gerekliliği ile ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 38(3), 845-867. <https://doi.org/10.17152/gefad.377583>
- Johnson, A. (2012). *What parents want: Designing an interactive web-based program to improve parent-adolescent communication about sex* (Master's thesis). University of Pittsburgh. Retrieved from http://dscholarship.pitt.edu/11878/1/APpJ_Thesis_041812.pdf
- Kar, S.K., Choudhury, A. ve Singh, A.P. (2016). Understanding normal development of adolescent sexuality: A bumpy ride. *Journal of Human Reproductive Sciences*, 8(2), 70-74. <https://doi.org/10.4103/0974-1208.158594>
- Malacane, M. ve Beckmeyer, J.J. (2016). A review of parent-based barriers to parent-adolescent communication about sex and sexuality: Implications for sex and family educators. *American Journal of Sexuality Education*, 11, 27-40. <https://doi.org/10.1080/15546128.2016.1146187>

- Miles, M.B. ve Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. sage.
- Nair, M.K.C., Leena, M.L., Paul, M.K., Pillai, H.V., Babu, G., Russell, P.S. ve Thankachi, Y. (2012). Attitude of parents and teachers towards adolescent reproductive and sexual health education. *The Indian Journal of Pediatrics*, 79(1), 60-63.
- Neuman, W. L. (2012). *Toplumsal araştırma yöntemleri: Nicel ve nitel yaklaşımlar I-II*. İstanbul: Yayın Odası.
- Öztürk, B. ve Siyez, D. (2015). İlköğretim 6. sınıf öğrencilerine yönelik cinsel eğitim programının etkililiğinin incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 16(1), 30-55. <https://doi.org/10.12984/eed.86489>
- Pariera, K. L. ve Brody, E. (2018). Talk more about it: Emerging adults' attitudes about how and when parents should talk about sex. *Sexuality Research and Social Policy*, 15, 219-229. <https://doi.org/10.1007/s13178-017-0314-9>
- Stone, N., Ingham, R. ve Gibbins, K. (2013). Where do babies come from? Barriers to early sexuality communication between parents and young children. *Sex Education*, 13, 228-240. <https://doi.org/10.1080/14681811.2012.737776>
- Tuğut, N. ve Gölbaşı, Z. (2019). Okul öncesi dönem çocuğu olan (3-6 yaş) ebeveynlerin cinsel eğitim tutumlarının belirlenmesi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 13(3), 287-294. <https://doi.org/10.21763/tjfmpe.610610>
- Üstündağ, A. (2020). *Çocuk ve ekran. Dijital medya ve çocuk gelişimi*. Ankara: eğiten kitap
- Vanderberg, R. H., Farkas, A. H., Miller, E., Sucato, G. S., Akers, A. Y. ve Borrero, S. B. (2016). Racial and/or ethnic differences in formal sex education and sex education by parents among young women in the United States. *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*, 29(1), 69-73. <https://doi.org/10.1016/j.jpap.2015.06.011>
- Widman, L., Choukas-Bradley, S., Helms, S. W., Golin, C. E. ve Prinstein, M. J. (2014). Sexual communication between early adolescents and their dating partners, parents, and best friends. *The Journal of Sex Research*, 51, 731-741. <https://doi.org/10.1080/00224499.2013.843148>

Extended Abstract

Aim and Scope

During adolescence, both sexual curiosity and risk-taking behavior increase considerably. If the necessary information to satisfy this emerging sexual curiosity is not provided from appropriate sources, adolescents may turn to various sources to obtain this information. While these sources may cause adolescents to develop false beliefs and attitudes, there is also a great possibility that they will accept this false information as true throughout their lives. Therefore, communication about sexual development and health during adolescence needs to be seriously considered and evaluated. Additionally, research has shown that communication about sexual development and health is effective in reducing sexual risk-taking behavior in adolescents. For this reason, the aim of the study was to examine the content of the communication that mothers establish with their daughters between the ages of 12-15 about their sexual development and health. Because the research on this subject in Turkey mostly covers the pre-adolescent period, and there are no studies covering the adolescence period. Adolescence is a very important period in terms of sexual development. It is among the developmental tasks that adolescents are expected to reach sexual maturity at the end of this period. For this reason, it is thought that informative activities given to adolescents will positively affect their development. However, the fact that there is currently no research revealing what kind of communication is made about sexual development and health, what topics are touched upon, and the difficulties experienced in the communication process are among the reasons for designing this research.

Methods

The research was designed as a qualitative research and was conducted using the interview technique, one of the qualitative research methods. The study was carried out in Ankara Province. There are 20 mothers in the study group. Non-probability purposeful sampling method was used to determine the study group. In this context, the participation of volunteer mothers who have daughters between the ages of 12-15 was included in the research.

Findings

As a result of the research, it was determined that almost all mothers talked to their adolescent daughters about their sexual development and health. When the speeches were evaluated, it was seen that the topics were based on menstruation. In fact, mothers wait until they menstruate to talk to their daughters. For this reason, menstruation, pad use, genital cleaning and personal hygiene were the most frequently discussed topics. Additionally, protection from sexual abuse is among the frequently discussed topics. Another finding obtained as a result of the research was that parents avoid talking about sexual development. Mothers are generally uncomfortable talking because they do not know what to say or how to explain it and they are embarrassed. Another finding was that mothers do not trust themselves in terms of information and mostly prefer the internet as a source.

Conclusion

Adolescent sexual development is a very important issue. Girls need to be informed about their sexual development and their awareness should be increased.